

Tekintetes Országgyűlési Követ Úr! Főbíró Úr, Alispán Úr, Megyei Jegyző Úr! Tisztelt Főszolgabírák, Esküdtek, Excellenciás Uram...!

Azt hiszem, valahogy így köszönthette a mindenkori főispán a nemesi vármegye egybegyűlt tisztségviselőit, méltóságait.

A kor szokásaira tekintettel nem meglepő, hogy a megszólítottak között nem szerepeltek a szebbik nem képviselői. Az egyenlőség elve alapján – legnagyobb örömünkre – a mai napon a kedves hölgyeket is köszönhetem.

Isten hozott mindenkit!

Ahogy azt láthatjuk, mióta Szent István királyunk megszervezte az ország igazgatását, azóta a közigazgatási rendszer folyamatosan átalakul és változik, amelyet a jelenlegi Jó Állam koncepció felé vezető út is szimbolizál.

Így van ez rendjén, hiszen változnak az emberek, a trendek – és közhelyesen, de – ezzel együtt változik a világ is.

Márai azt írja, hogy a változáshoz szükségünk van többek között a szívünkre, az értelmünkre, és ezek gondos összhangjára.

Ennek tükrében értelmezhetjük a Magyar Programot is, amely a közigazgatás fejlesztését – többek között – a szakértelem és a humánusság jegyében kívánja megvalósítani.

Kedves Kollegák! Kedves Vendégek!

Hosszú út vezetett odáig, hogy a jelenlegi kormányzat, egy olyan komplex közigazgatás-fejlesztési programot alkosson meg, amely az elmúlt évszázadok jó gyakorlatait, és rossz példáit egyaránt figyelembe véve, megfelelő alapokat teremt a hatékony közigazgatás megteremtéséhez, és – ami a legfontosabb – állam és ember bizalmi kapcsolatának kialakításához.

Az államalapítást követő feudális, dualista, polgári vagy éppen kommunista korszakok, mind-mind hatással voltak a modern kor közigazgatásának kialakulására.

Mint tudjuk, valamennyi időszakban érvényesült a központi akarat végrehajtásának elve, amelyet egy kiegyezés korabeli (minisztériumi) forrás, az alábbiak szerint bizonyít:

„A kormány az autonómiák jogait tiszteletben fogja tartani, viszont elvárja, hogy azok a nemzet összességét képviselő kormány tekintélyét növelni fogják, mivel az országos érdekek felett, elsősorban a minisztérium van hivatva örökölni.” – úgy gondolom, ez ma is így van rendjén.

Tisztelt Hölgyeim és Uraim!

Magyarország a kontinens azon része, amelyet az idők során számos kihívás elé állított a történelem. Mindvégig kulcsfontosságú volt, hogy az ország megőrizze belső rendjét, és az uralom biztosítsa az állam hatékony működését. Hasonlóan gondolkodott II. József, a kalapos király is, aki számos intézkedést hozott az ügy érdekében.

A 18. század végén, a vármegyei szint mindenek felett álló szerve, a megyei gyűlés volt. A testület bíraskodott, követet delegált a rendi országgyűlésbe, jogszabályokat alkotott, és azok érvényesüléséről is gondoskodott.

Azt gondolnánk, hogy egy ilyen rendkívüli hatalommal felruházott szerv, sokkal hatékonyabban igazgat, azonban a korabeli esetek bizonyítják: számos probléma akadt akkoriban is.

Gyakori jelenség volt a „toll botlása”, amellyel például 1784-ben – egy figyelmetlen hivatalnoknak köszönhetően – 445 forinttal kevesebb adót kellett befizetnie a zombai parasztságnak.

Egy másik eset szerint: Tolna megye az eszéki híd megépítésével összefüggő feladatának elmulasztásáért felszólítást kapott, melyre a megyei apparátus úgy válaszolt, hogy a megyeház tatarozása miatt összekeveredtek az akták, ezért sajnos nem tehet eleget a központ kérésének.

Gondoljunk csak bele, miként reagálna hasonló esetben a Miniszterelnökség...

1778-ban a gyönki jobbágyokat – jogszerűtlenül – kötelezték adófizetésre és földjeik átadására, azonban az ügy eljutott egészen az uralkodóig, aki aztán igazságos és méltányos eljárásra utasította a megyét. Ezt követően nyolc évbe telt, mire a gyönkiek problémája megoldódott, s az ügyiratra II. József a következőket jegyezte fel: *„újra példát nyújt számomra, hogy a magyar megyékben mennyire lomhán intézik az ügyeket”*.

Kedves Hölgyeim és Uraim!

Ezek a példák jól szemléltetik, miből táplálkozott az állampolgárok közigazgatásba vetett bizalmatlansága, a bürokrácia számos útvesztőjének köszönhetően. Az eseteket nevezhetjük tanulópénznek is, mely révén a modern korban, már képesek lehetünk új alapokra helyezni a közszolgálatot.

A polgári vármegye kialakításának kulcsszereplője, a méltán tisztelt Sztankovánszky főispán – ha láthatná – bizonyára rá sem ismerne a jelenlegi rendszerre. Közelebbről megvizsgálva azonban, valamennyi egykori főispán felfedezné, hogy örökségük legértékesebb jegyei fennmaradtak.

Például a járások kialakítása kapcsán, igazán érdekes a párhuzam múlt és jelen között, hiszen a megye hatodik járása hasonló közbenjárással született meg 2013-ban, mint a Völgységi járás 1725-ben:

„Isten kegyelméből és akaratából, Tolna megye napról napra egyre inkább benépesül, és a két szolgabíró – a helységek számának megnövekedése miatt – már nem tudja megfelelően ellátni a szolgabírói tisztséget.”

Így érveltek akkoriban, ám az indok ma is megállja a helyét, amikor a közigazgatási reform célja, hogy elérhető közelségbe helyezze az államot.

Kedves Vendégek!

Bizonyára a mai előadások is példázzák majd: milyen kihívásokat tartogat a folyamatosan változó közigazgatás, és mekkora szerepe van a különböző szintek és szereplők összhangjának.

A megyei önkormányzat új feladatkörének, és a kormányhivatal megalakulásának összefüggésében kijelenthetjük: egy irányvonal mentén, közös célkitűzések felé haladunk.

A megye államigazgatási szereplői, az önkormányzatok, és valamennyi szerv külön-külön eszközökkel és hatáskörben, ám a térség érdekében látják el feladataikat.

A fejlesztő megye célkitűzése, hogy a szűkebb hazánkba érkező források hasznosítását, az itt élő emberek javára valósítsa meg.

Küldetésünknek tekintjük, hogy ezer évre visszanyúló közös értékeinket, a modern megye építőköveiként használjuk.

A Tolna Megyei Önkormányzat visszaszolgálja a bizalmat a Közgyűlést feljogosító polgároknak, akik egyúttal a megyei identitás megőrzése mellett is letették szavazatukat.

A megye továbbra is alázattal vállalja a feladatot, hogy összetartó erőként jelenjen meg a térségben, és annak érdekeit a felsőbb szinteken is képviselje.

Köszönettel fogadtam Kormány megbízott Úr megtisztelő felkérését, ugyanis hiszem, hogy Tolna megye gyarapítása az elsődleges feladatunk, az itt élő emberek boldogulása a mi közös ügyünk, és történelmi értékeink tisztelete pedig egyenesen a kötelességünk.

A mai konferencia – Kedves Vendégek – remek előadásokat tartogat, amelyhez kellemes, derűs délutánt kívánok.

Köszönöm a figyelmet, sok sikert Tolna megye!